

Prima instanță - Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga (jud.: N. Lazareva)
Instanța de apel - Curtea de Apel Comrat (jud.: D. Fujenco, L. Caraianu, A. Mironov)

ÎNCHEIERE

07 iunie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Complet de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Primăria și Primarul mun. Ceadâr-Lunga,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Casîm Liubov către Primarul mun. Ceadâr-Lunga Topal Anatoli și Primăria mun. Ceadâr-Lunga privind recunoașterea ilegalității și anularea Dispoziției Primarului mun. Ceadâr- Lunga cu nr. 66-p din 28.04.2017 „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă nr. 20-2016 din 12.09.2016 în legătură cu expirarea acestuia din 20.04.2017”, restabilirea în funcția de director al Centrului unic de Cultură din mun. Ceadâr-Lunga și în funcția de director artistic al Centrului unic de Cultură din mun. Ceadâr-Lunga, încasarea plăților salariale,

împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 15 iunie 2022, prin care s-au respins apelurile declarate de Casîm Liubov, Primăria mun. Ceadâr-Lunga și a primarului mun. Ceadâr-Lunga și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga din 30 iulie 2021

c o n s t a t ă :

La 10 iulie 2017, Casîm Liubov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului mun. Ceadâr-Lunga și Primăria mun. Ceadâr-Lunga privind recunoașterea ilegalității și anularea Dispoziției Primarului mun. Ceadâr- Lunga cu nr. 66-p din 28.04.2017 „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă”, prin care s-a dispus încetarea contractului individual de muncă nr. 20-2016 din 12.09.2016, încheiat cu Casîm Liubov, de către directorul CUC mun. Ceadâr-Lunga, în legătură cu expirarea acestuia din 20.04.2017”,

- restabilirea în funcția de director al Centrului Unic de Cultură din mun. Ceadâr-Lunga;

- încasarea în mod solidar a compensației pentru toată perioada de muncă efectivă și ulterior pentru absența forțată de la locul de muncă, începând cu 20 aprilie 2017 și până la ziua emiterii hotărârii ce constituie suma de 4 194 lei;

- încasarea prejudiciul moral în mărime de 10 000 lei, și a cheltuielilor de

judecată.

În motivare, a susținut că la 12 septembrie 2016, prin dispoziția nr. 146 p a primarului din mun. Ceadâr-Lunga, a fost numită temporar director al Centrului Unic de Cultură din or. Ceadâr-Lunga din 12.09.2016 până pe 19.04.2017 (la împlinirea vârstei de pensionare). Dispoziția fiind emisă în baza art. 55 lit. i) din Codul muncii.

Reclamanta a indicat că, instituția culturală nu este o întreprindere, ci acționează doar ca o instituție subordonată Primăriei mun. Ceadâr-Lunga la nivel de subdiviziune, care nu are statut de persoană juridică, nu are cod fiscal, nu are proprietăți separate, nu poate răspunde independent pentru obligațiile sale, nu ține contabilitatea, nu are cont bancar etc., adică nu îndeplinește cerințele aplicabile întreprinderilor.

Astfel, temei pentru numirea în funcția de director al Centrului Unic de Cultură, nu pot fi prevederile art. 55 lit. i) din Codul muncii.

La numirea directorului Centrului Unic de Cultură, Primăria, primarul interimar Anatol Topal a încheiat cu Casîm Liubov la 12.09.2016, un contract individual de muncă, în condiții identice cu cele ale celorlalți angajați ai Primăriei și nu cu conducătorul întreprinderii.

Reclamanta a invocat că, angajatorul a ascuns informația despre condițiile contractului individual de muncă, și informația privind perioadele de preaviz ce urmează a fi respectate de angajator și salariat, în cazul încetării activității.

Înainte de încheierea contractului individual de muncă, angajatorul era obligat să aducă la cunoștință principalele prevederi care urmau să fie incluse în contract, inclusiv să discute privind perioada de preaviz, în momentul angajării sale.

Conținutul contractului individual de muncă este stabilit prin acordul părților în urma unei negocieri, ci nu în mod unilateral.

Atât Dispoziția primarului prin care a fost numită în funcție pe perioada din 12.09.2016-19.04.2017, cu mențiunea calificativ (până la vârsta de pensionare), cât și pct. 4) din contractul individual de muncă pe durată determinată nr.20-2016 din 12.09.2016 încheiat pentru perioada 12.09.2016-19.04.2017, dar deja fără mențiune nu are temei legal.

Nu există niciun temei legal pentru încheierea raporturilor de muncă cu conducătorul, cum ar fi „până la atingerea vârstei de pensionare” specificată în Dispoziție sau până la 19.04.2017 (până la data nașterii), așa cum se prevede în contractul individual de muncă.

Prin cererea din 08 septembrie 2016, a solicitat să fie angajată în funcția de director al Centrului Unic de Cultură din mun. Ceadâr-Lunga, fără a precizarea termenul.

În contractul individual de muncă pe fiecare pagină este trecută semnătura ei, cu data de 19.09.2016, iar pe ultima pagină, lângă datele angajatului și semnătura ei, este scris „nu sunt de acord cu pct. 4 lit. b) în partea stabilirii termenului”.

Faptul că a fost admisă la muncă pe 13.09.2016 este confirmat de o notă pe însăși Dispoziția de numire, actul acceptare-predare și ordinele din registrele de ordine ale instituției, emise de aceasta în funcția de director al Centrului Unic de Cultură, începând cu 13.09.2016.

La 19.09.2016, a depus o cerere către primarul or. Ceadâr-Lunga, în care a declarat că stabilirea termenului de angajare cu încălcarea art. 8 alin. (1) din Codul muncii, o discriminează pe motiv de vârstă și îi limitează drepturile la locul de muncă și nu poate servi drept temei pentru încheierea raporturilor de muncă.

Astfel, a solicitat primarului să elimine încălcările și să pună în concordanță atât Dispoziția nr. 46p din 12.09.2016, cât și contractul individual de muncă, cu Codul Muncii, însă cererea a rămas fără răspuns.

Clauza contractului individual de muncă, până la atingerea vârstei de pensionare contravine condițiilor încheierii contractului individual de muncă stabilit de Codul muncii, este nul din motivul stabilirii drepturilor sub nivelul prevăzut de lege și respectiv, trebuia a fi înlocuită, prin stabilirea perioadei nedeterminate în contractul individual de muncă.

Astfel, chiar dacă contractul individual de muncă pe durată determinată încheiat la 12.09.2016 cu nr. 20-2016, a încetat la 19 aprilie 2017, angajatorul era obligat să respecte în mod integral procedura legală de concediere și să o înștiințeze anticipat.

Casîm Liubov a susținut că, nu a fost anunțată în prealabil de către angajator, verbal sau în scris, cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte, cu privire la încetarea contractului pe durată determinată, în legătură cu expirarea acestuia.

Nu a fost înștiințată nici la data expirării contractului, 19.04.2017, și nici la data emiterii Dispoziției, 28.04.2017, dar 10 zile mai târziu.

Nu a primit Dispoziția nici la 10 mai 2017, când s-a adresat după carnetul de muncă pentru perfectarea pensiei sale, și nici la 15 mai 2017, când a solicitat Dispoziția în scris.

Primarul a continuat să discute cu ea probleme administrative, invitând-o la planuri, ședințe, sunând-o pe telefon, având în vedere pregătirea activităților conform planului.

Mai mult ca atât, până la sfârșitul lunii aprilie anului 2017, i-a fost achitat și i-a fost eliberat salariul.

Acesta este cel mai important fapt că și-a îndeplinit sarcinile de serviciu și că i s-a permis să lucreze chiar și după ziua concedierii. Iar primăria, reprezentată de viceprimarul a recunoscut acest lucru prin certificarea cu semnătura sa a foii de pontaj pentru luna aprilie. Fără să bănuiască că a fost eliberată, a continuat să lucreze până când a avut nevoie de carnetul de muncă.

La 10 mai 2017, s-a adresat primarului cu o cerere prin care a solicitat eliberarea carnetului de muncă în legătură cu perfectarea actelor pentru ieșire la pensie. În momentul înregistrării acestei cereri, secretarul Direcției Generale a Primăriei a informat-o că ea nu mai activează din 19 aprilie 2017, fapt confirmat de înscrierea în carnetul de muncă, însă a refuzat să-i elibereze dispoziția.

Întru confirmarea faptului că a fost concediată, a primit copia Dispoziției de încetare a contractului de muncă.

Înregistrarea încetării contractului de muncă a fost făcută în carnetul de muncă la 19.04.2017, iar raporturile de muncă, așa cum rezultă din Dispoziția nr. 66-r din 28.04.2017, a încetat cu ea a doua zi - din 20.04.2017.

La data expirării termenului prevăzut în contract - 19 aprilie 2017, nu se afla în concediu de odihnă sau în concediu medical, aflându-se la locul de muncă,

nimeni nu a solicitat demisia și încetarea raporturilor de muncă, în conformitate cu art. 83 alin. (4) din Codul muncii, și astfel, contractul individual de muncă a fost prelungit pe o perioadă nedeterminată.

Temeiul juridic al Dispoziției emise nu corespunde circumstanțelor de fapt și, în consecință, nu poate fi aplicat în această situație și atrage după sine ilegalitatea Dispoziției.

În conformitate cu art. 81 alin. (2) din Codul muncii, ziua încetării contractului individual de muncă se consideră ultima zi de muncă. Pentru Casîm Liubov, ultima zi de muncă ar fi trebuit să fie ziua de 19 aprilie 2017, specificată în contract.

Dispoziția de eliberare din serviciu a fost emisă de către primar la 28.04.2017, peste 9 zile după ultima zi de muncă preconizată, indicând data eliberării în ziua următoare 20.04.2017, iar după ultima zi de muncă nu i-a fost adusă la cunoștință dispoziția mai mult de 2 luni de la adoptarea acesteia, fiind astfel emisă cu încălcarea art. 81 alin. (3) din Codul muncii.

Potrivit pct. 2 din Dispoziția de încetare a raporturilor de muncă, primarul dispune anularea unei dispoziții cu nr. 55-p din 18.04.2017 „Cu privire la prelungirea contractului individual de muncă pe durată determinată”, pe care nu l-a văzut niciodată și nimeni nu i-a menționat despre acesta anterior.

Numai acordul adițional la contractul încheiat cu aceasta înainte de data concedierii ar fi putut servi drept temei pentru emiterea Dispoziției de prelungire a contractului individual de muncă pe durată determinată.

Dar, întrucât nu a văzut niciodată acest Acord și nici măcar nu s-au discutat cu ea termenii și condițiile acestuia, fără un acord cu angajatul, dispoziția primarului cu nr. 55-p din 18.04.2017 nu putea avea niciun temei legal.

La 16 mai 2017, s-a adresat la primărie cu o cerere prin care a solicitat eliberarea copiilor de pe documente din litigiul de muncă conform listei.

Prin răspunsul nr. 2223 din 19.05.2017 i s-a pus la dispoziție o parte din documente. Însă, ceea ce privește contractul individual de muncă, Dispozițiile primarului de prelungirea a contractului și de încetare, i s-a refuzat, deoarece ar fi primit aceste documente la angajare și prin poștă, fapt confirmat de avizele poștale.

La 24 mai 2017, s-a adresat în mod repetat către Primărie cu cererea sa pentru a obține copii autentificate ale documentelor lipsă, însă până în prezent, nu a primit niciun răspuns. Astfel, drepturile sale de muncă au fost încălcate în mod repetat și grosolan de către pârâți, cauzându-i un mare prejudiciu moral.

Reclamanta a invocat că a suferit un prejudiciu moral din cauza unei dispoziții ilegale a primarului, care a concediat-o retroactiv, presupus din cauza refuzului ei de a semna un acord adițional, pe care nu l-a văzut și nu a primit nicio dispoziție de încetare a contractului individual de muncă.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice cauzate acesteia sunt determinate de faptul că acțiunea ilegală de emitere a Dispoziției de concediere de către primar a avut drept consecință un stres disproporționat.

În continuare nevoită să alerge prin birouri, trăgând la proprii informații, depășind obstacole birocratice și răspunzând la întrebările colegilor ei legate de concedierea forțată, să piardă timp, bani și energie pentru a-și apăra și restabili drepturile și interesele legitime încălcate de comportamentul vădit ilegal al

pârâților, care îi împiedică în continuare în mod intenționat să obțină informații despre ea însăși și să își protejeze interesele.

De asemenea, acțiunile pârâților i-au încălcat drepturile fundamentale ale omului, cum ar fi dreptul la muncă și la viață privată. Aceste încălcări îi provoacă suferințe psihice și morale incomparabile, deoarece, după munca ei cu bună-credință în calitate de conducător al CUC, este obligată să se gândească zilnic la modul în care ea și familia ei vor supraviețui și vor întreține un elev minor.

Este afectată zilnic în ceea ce privește satisfacerea nevoilor umane normale care asigură un nivel de trai moral și material minim, deoarece drepturile și interesele sale ca individ și ca persoană care a fost discriminată pe motiv de vârstă, persecutată pentru că și-a menținut potențialul și a dorit să muncească în ciuda statutului său social, au fost afectate în mod semnificativ.

Profunzimea sentimentelor sale a fost agravată de faptul că acțiunile pârâtului au adus atingere onoarei și demnității sale, subliniind și insinuând un complex de inferioritate din cauza faptului că a ajuns la vârsta pensionării.

Pe întreaga perioadă în care a fost angajată, a fost întotdeauna caracterizată pozitiv și nu a primit nicio mustrare sau sancțiune. Dimpotrivă, în mai bine de un an în funcție, a dezvoltat și implementat personal noi proiecte creative în planul de lucru al CUC pentru anul 2016.

Anatolii Topal i-a adus un prejudiciu moral imens onoarei și demnității sale, încercând să o distrugă moral prin toate neadevărurile și mijloacele ilegale, arătând inferioritatea ei din cauza împlinirii vârstei de pensionare de 57 de ani și aruncând-o în stradă, deși are o serie de realizări, premii și titluri, studii superioare, 30 de ani de experiență în domeniul cultural, experiență de muncă, cunoștințe și abilități în stăpânirea noilor tehnologii.

Toate aceste emoții negative și suferințe morale menționate mai sus i-au afectat, fără îndoială, nu numai sănătatea ei, ci și familia ei și vor afecta în continuare întreținerea fiului ei minor.

Reclamanta consideră că, deși suma reală a prejudiciului moral este mult mai mare, despăgubirea pecuniară pentru prejudiciul moral în cuantum de 10 000 lei ar corespunde aproximativ măsurii în care această despăgubire ar putea să o satisfacă în calitate de parte vătămată din cauza acțiunilor ale pârâților.

La 15 mai 2017, a depus o cerere prealabilă la Primărie, solicitând anularea ca fiind ilegală a dispoziției primarului, restabilirea sa în funcție și repararea prejudiciului material și moral. Răspunsul la cererea sa prealabilă nu a fost primit.

La 26 aprilie 2018 și 26 aprilie 2019, reclamanta a depus la Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga cerere de precizare a pretențiilor, în care a specificat că își înaintează pretențiile către Primăria mun. Ceadâr-Lunga și primarul mun. Ceadâr-Lunga în persoana lui Topal Anatolii.

Prin cererea finală de concretizare a pretențiilor din 24 februarie 2021 reclamanta a solicitat recunoașterea ilegalității și anularea Dispoziției Primarului mun. Ceadâr-Lunga cu nr. 66-p din 28.04.2017 „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă nr. 20-2016 din 12.09.2016 în legătură cu expirarea acestuia”;

- restabilirea în funcția de director al Centrului unic de Cultură din mun. Ceadâr-Lunga și în funcția de director artistic al Centrului unic de Cultură din

mun. Ceadâr-Lunga.

- încasarea de la pârâții în mod solidar a salariului pentru perioada de muncă efectivă din 29.04.2017 până la 10.05.2017 în mărime de 1 243 lei; indemnizației pentru absență forțată de la locul de muncă din 11.05.2017 până pe 30.11.2018, și în total 84 137, 65 lei, (4 523, 53 lei pentru 18,6 luni sau 558 zile).

- din 01.12.2018 până pe 31.12.2019 (în legătură cu adoptarea Legii nr. 270 din 23.11.2018 „Privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar” 126 360 lei din cont de 9 720 lei lunar pentru 13,16 luni sau 395 de zile.

- din 01.01.2020 până pe 31.12.2020 (în legătură cu adoptarea Legii nr. 270 din 23.11.2018 „Privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar”) 128 304 lei din cont 10 692 lei pe lună pentru 12 luni sau 365 de zile;

- din 01.01.2021 până la data restabilirii compensației în mărime de 11 016 lei pe lună.

- încasarea de la pârâți, în mod solidar a prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei.

- încasarea de la pârâți, în mod solidar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută până în ziua restabilirii la locul de muncă.

- încasarea de la pârâți, în mod solidar a cheltuielilor de judecată legate cu judecarea cauzei.

În susținerea cererii, reclamanta a invocat că este necesar să fie majorate cerințele acțiunii anterioare în ceea ce privește cuantumul salariului pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă.

Astfel, cererea privind majorarea cerinței acțiunii cu privire la cuantumul salariului pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă este justificată de faptul că la 22.12.2020 a fost adoptată Legea nr.258 din 16.12.2020 „Bugetului de stat pentru anul 2021”, în conformitate cu art. 10, care pentru calcularea, începând cu 1 ianuarie 2021, a salariilor angajaților din sectorul bugetar, în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, se stabilește valoarea de referință în mărime de 1700 de lei, iar clasa de salarizare stabilită a rămas aceeași.

Astfel, salariul care urmează a fi încasat pentru perioada de absență forțată de la locul de muncă, de la 01.01.2020 până la data restabilirii, urmează a fi încasată despăgubirea în cuantum de 11 016 lei lunar, în baza următorului calcul:

$4,8 \times 1700 = 8160$ (salariu de bază al directorului)

$3,36 \times 1700 = 5712$ lei (salariu de bază al directorului artistic)

$5712 \times 0,5 = 2856$ lei (0,5 din salariu de bază al directorului artistic)

În total: $8160 + 2856 = 11016$ lei (salariul directorului și al directorului artistic). 4,8 și 3,36 - clasa de salarizare conform tarifării anexate la cererea de precizare a acțiunii din 26.04.2019.

Prin hotărârea Judecătoriai Comrat, sediul Ceadâr-Lunga din 30 iunie 2021, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Casîm Liubov.

S-a recunoscut ca fiind ilegală, și s-a anulat Dispoziția Primarului mun. Ceadâr- Lunga cu nr. 66-p din 28.04.2017 „Cu privire la încetarea contractului individual de muncă nr. 20-2016 din 12.09.2016 în legătură cu expirarea acestuia din 20.04.2017”.

S-a restabilit reclamanta Casîm Liubov în funcția de director al Centrului Unic de Cultură din mun. Ceadâr-Lunga.

S-a încasat de la Primăria mun. Ceadâr-Lunga în beneficiul reclamantei Casîm Liubov, salariul pentru perioada de muncă efectivă din 29.04.2017 până pe 10.05.2017 în mărime de 1 243 (una mie două sute patruzeci și trei) lei;

- indemnizației pentru absență forțată de la locul de muncă din 11.05.2017 până la ziua emiterii hotărârii din 30.07.2021, în mărime de 229 126 (două sute douăzeci și nouă mii una sută douăzeci și șase) lei 63 de bani;

- pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma 1 243 lei, neplătită în termen până în ziua restabilirii la locul de muncă în mărime de 5 706 (cinci mii șapte sută și șase) lei 90 de bani

S-a încasat prejudiciul moral cauzat în mărime de 5 000 (cinci mii) lei, și suma de 8 000 (opt mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, acțiunea, s-a respins, ca nefondată.

S-a încasat din contul Primăriei mun. Ceadâr-Lunga în beneficul statutului taxa de stat în mărime de 100 (una sută) lei pentru pretențiile nepatrimoniale și suma de 7082 (șapte mii optzeci și doi) lei, 29 bani pentru pretențiile patrimoniale.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței, la 25 august 2021, Casîm Liubov a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga din 30 iunie 2021, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii în partea respingerii acțiunii și emiterea unei noi hotărâri, de admitere integrală a acțiunii.

La 30 iulie 2021, Primăria și Primarul mun. Ceadâr-Lunga au depus apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii judecătoriei Comrat sediul Ceadâr-Lunga din 30 iulie 2021 și emiterea unei noi hotărâri, de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 15 iunie 2022, s-au respins, fiind neîntemeiate cererile de apel depuse de Casîm Liubov, Primăria mun. Ceadâr-Lunga și Primarul mun. Ceadâr-Lunga și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Comrat sediul Ceadâr-Lunga din 30 iulie 2021.

La 18 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Primăria și Primarul mun. Ceadâr-Lunga au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În motivarea recursului, au invocat că instanța de apel nu a apreciat în mod obiectiv toate probele prezentate, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.

La caz, au relevat că instanța de apel a ignorat argumentul cu referire la faptul că la 19 aprilie 2017 intimata a împlinit vârsta de pensionare, și reieșind din prevederile art. 86 alin. (1) lit. y¹) din Codul muncii, a dobândit statutul de pensionar pentru limita de vârstă.

Astfel, a menționat că la încheierea contractului individual de muncă cu Caisîm Liubov, Primăria mun. Ceadâr-Lunga a respectat prevederile legislației în vigoare, or, la împlinirea de către intimată a vârstei de pensionare, i s-a propus să semneze un Acord adițional la contractul individual de muncă nr. 20 din 12 septembrie 2016 "Cu privire la prelungirea contractului individual de muncă pe durată determinată" până la 21 decembrie 2017, însă Caisîm Liubov a refuzat să semneze acest acord, motivând faptul că dorește să încheie un Acord adițional pe o durată mai lungă, fapt ce a fost contrasemnat printr-un act privind refuzul de a semna Acordul adițional din 28 aprilie 2017.

De asemenea, a specificat că Casîm Liubov s-a adresat cu cerere de chemare în judecată la data de 10 iulie 2017, adică cu peste mai mult de 9 luni din momentul când a aflat despre încălcarea dreptului său, adică cu încălcarea prevederilor art. 344 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

Recurentul a susținut că litigiului nu sunt aplicabile prevederile art. 332 alin. (2) din Codul muncii, or, la concediere, angajatorul i-a achitat salariatei Casîm Liubov plățile cuvenite, fapt pentru care nu există motive pentru încasarea unor sume neachitate în termen.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Primăria și Primarul mun. Ceadâr-Lunga urmează a fi considerat inadmisibil, din motiv că este depus cu omiterea termenului de declarare a recursului.

În condițiile art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În speța de față, la 15 iunie 2022, Curtea de Apel Comrat a pronunțat dispozitivul deciziei.

Potrivit dovezii de comunicare de la fila dosarului 89, Vol. II, la 11 august 2022, instanța de apel a comunicat Primăriei și Primarului mun. Ceadâr-Lunga decizia motivată prin intermediul oficiului poștal, fiind recepționată contra semnătură la 16 august 2022 (f. d. 92,94 Vol. II).

Totodată, accesând portarul instanțelor de judecată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, la 11 august 2022, decizia motivată a Curții de Apel Comrat a fost publicată și pe pagina web a instanței judecătorești.

Astfel, la caz termenul de recurs nu a fost respectat în condițiile în care comunicarea deciziei motivate s-a realizat la data de 16 august 2022, iar recursul a fost declarat la data de 18 octombrie 2022.

Or, raportat la dispozițiile art. 434 din Codul de procedură civilă ultima zi de formulare a recursului, s-a împlinit la 16 octombrie 2022, duminică, zi de sărbătoare, ceea ce atrage prorogarea termenului la data de 17 octombrie 2022.

În aceste condiții, potrivit 113 din Codul de procedură civilă, nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură.

Astfel, de la data recepționării deciziei motivate, 16 august 2022, până la data declarării recursului, 18 octombrie 2022, au trecut două luni și o zi, respectiv recursul a fost depus cu încălcarea termenului prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recurentul, la depunerea recursului a încălcat termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În cauza Fabrica de Zahăr din Ghindești S.A. v. Republica Moldova, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat încălcat drepturile companiei

reclamante garantate de articolul 6 § 1 și articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, după ce Curtea Supremă de Justiție a anulat hotărârea și a acceptat spre examinare un recurs depus tardiv și a dispus reexaminarea cauzei.

Curtea Europeană a notat în cauza Grăjdianu și alții vs Republica Moldova că, la termenele care trebuie respectate pentru utilizarea unei căi de atac au scopul de a asigura îmfăptuirea corectă a justiției și respectarea, în special, a principiului securității raporturilor juridice.

Astfel, orice admitere a unei cereri tardive după o perioadă semnificativă de timp și din motive aparent neconvingătoare duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice și ar fi contrară dreptului la un tribunal, garantat de Articolul 6 din Convenție (a se vedea Magomedov și alții v. Rusia, nr. 33636/09 și alții 9, §§ 87-89, 28 martie 2017).

Prin urmare, termenul de recurs se calculează de la data la care decizia motivată a fost comunicată părților, adică de la 16 august 2022 și a expirat la 17 octombrie 2022, având în vedere că din materialele dosarului se atestă recepționării contra semnătură a actului procedural.

Astfel, recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună-credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare, prin depunerea în termen a cererii de recurs.

Respectiv, din motivul nerespectării de către partea obligată la îndeplinirea actului de procedură în termenului legal prevăzut de lege, intervine decăderea.

Prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, stabilesc că ține de obligația părții de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță, și de a contesta în termen hotărârea judecătorească (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Grăjdianu și alții contra Moldovei, a constatat în cererea Boșcăneanu (nr. 45822/12), că reclamantul a obținut, în prima instanță și în instanța de apel hotărâri în favoarea sa, care în lipsa unor contestații formulate de părțile adverse în termenele legale, hotărârile au devenit irevocabile.

La fel, Curtea a stabilit că în afara termenelor legale, partea adversă a depus contestație, care a fost admisă de instanța internă, iar în cadrul examinării cauzei, hotărârile pronunțate în favoarea reclamantului au fost anulate.

Prin urmare, Curtea a considerat că există o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție.

De asemenea, în cauza Carpov vs Republica Moldova (nr. 6338/11, 12 februarie 2019), Curtea a constatat că admiterea unui recurs depus în afara termenului de prescripție, a încălcat principiul securității juridice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că cererea de recurs este depusă cu omiterea evidentă a termenului de declarare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că în temeiul art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, recursul declarat de Primăria și Primarul mun. Ceadâr-Lunga, urmează a fi considerat inadmisibil, fiind depus cu omiterea

termenului de declarare prevăzut la art.434.

În conformitate cu art. 269-270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. b), art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Primăria și Primarul mun. Ceadâr-Lunga.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc